

hebben een prachtig hulpmiddel er althans iets van te maken. Maar de schrijver zelf, zou, zo lijkt het mij, met een Rijpma of Commissaris de allerbeste resultaten bereiken.

Mocht Fontaine bij lezing van mijn verhaal tot hier toe nog niet de behoefte hebben gevoeld te repliceren, nu kan hij nauwelijks anders...

J. A. BORNEWASSER

De geschiedenis van mens en wereld; 493 blz. + register; prijs: f 35; uitgever: Donker, Rotterdam.

Onder redactie van professor Bowle, hoogleraar aan het Europa-college te Brugge werkten 22 Engelse geleerden aan dit imponerende, bijzonder fraai geïllustreerde boek. In kleine letter, over twee kolommen, wordt het leven op aarde vanaf de ijstijd tot en met de Tweede Wereldoorlog behandeld. Dr. Kossmann-Putto heet niet volstaan met het louter vertalen van de Engelse tekst. De specifieke Engelse voorbeelden verving zij soms door continentale; soms ook gaf zij een korte opheldering bij de tekst.

Deze wereldgeschiedenis gaat ervan uit dat een komende wereldbeschaving te verwachten is, nu vliegtuigen en radio de afstand elimineren. Maar, zo zeggen de schrijvers, dan wordt het zaak, dat afgestapt wordt van de toch altijd enigszins Europa-centrische geschiedbeschrijving van tot dusver. Het boek eist dan ook vooral aandacht op

voor de volken, wier geschiedenis òf vroeger weggelaten werd òf pas in de laatste tijd beter bekend werd. Het boek is niet voor vakgeleerden bestemd, maar voor 'gemiddelde' lezers. Het komt ons, als leraren, in tweeërlei opzicht te pas bij ons werk. In de eerste plaats omdat het rekening houdt met de nieuwste publicaties. In de tweede plaats omdat wij dikwijls — onder invloed van onze lesboeken — Europa in het centrum van de les zetten. Het kan, gezien de tijd, die voor ons vak is uitgetrokken, niet anders. Maar door kennis te nemen van een boek als hier genoemd, worden wij bewaard voor een te eenzijdige kijk op het wereldgebeuren.

Krijgt u gauw een boekenbon? Dan is dit wel iets!

Het tweede deel van de serie Horizonboeken zal een overzicht geven van de godsdiensten in heden en verleden.

REINSM A

PROF. DR. L. G. J. VERBERNE, *De Nederlandse arbeidersbeweging*, 3de druk, 198 blz., Aulaboek no 23, 1959, Utrecht-Antwerpen.

Van dit uitstekende studiewerk bezorgde collega Manning de herdruk. Terecht merkt hij in het voorwoord op, dat aan de eerste hoofdstukken heel wat zou kunnen worden toegevoegd. Men denke eens aan de literatuur, die o.a. in 1954 uitkwam bij het herden-

ken van de Armenwet van 1854. In de ruim 100 noten en in een uitbreiding van de bibliografie heeft Manning deze leemte enigszins trachten op te vullen. Zelfs een werk uit 1958 wordt nog vermeld.

REINSM A

DR. N. CRAMER, *Parlement en Pers in verhouding tot de overheid*, Leiden 1958 (uitg. H. E. Stenfert Kroese, prijs: f 14,50).

Dit is een levendig geschreven boek, waarin de schrijver een interessante probleemstelling biedt en uitwerkt. Naast het parlement vertegenwoordigt de pers de openbare mening tegenover de overheid. Laten de opiniebladen tot taak hebben hun lezers te informeren over het parlementaire bedrijf, tegelijkertijd

controleren en opiniëren zij de vertegenwoordigers in de Kamer namens het publiek. In de vorige en in deze eeuw won het dagbladwezen aanzienlijk aan betekenis, zodat de geschiedenis van de aangeduide wisselwerking een wezenlijke bijdrage vormt tot de parlementaire geschiedenis.